

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.272/2022/4.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperesi képviselő (felperesi képviselő címe.; eljár: felperest képviselő kamarai jogtanácsos)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperest képviselő kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	illetményrel kapcsolatos közszolgálati jogviszonyból származó közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes, 11. sorszám alatt
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 34.K.700.057/2022/10. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül megbízási díj jogcímén 547.873 (ötszáznegyvenhétezer-nyolcszázhetvenhárom) forintot és ezen tőkeösszeg után 2021. január 1. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, 2021. október 13. napjától 2021. november 31. napjáig terjedő időszak tekintetében az elsőfokú eljárást megszünteti, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.000 (tizennégyezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes c.r. főörzszászlós a szolgálati hely 1 vezetőjének 01160-170/126-1/2018.mi. számú állományparancsa alapján 2018. február 1-jétől a szolgálati hely2 állományában bűnügyi technikus beosztásban teljesít hivatásos szolgálatot. Releváns időszaki, 01160-101/26/2018.szü. számú munkaköri leírása IV. fejezet A.3. pont c), d), h) és p) alpontja tartalmazta, hogy végrehajtja a határákörébe tartozó, illetve vezetője által meghatározott szolgálati ügyekben a feladatokat, nyomozási cselekményeket folytat le az osztály határákörébe tartozó esetekben, valamint egyéb események helyszínén, ha arra a vezetőjétől utasítást kap; a szemléken - a szemlebizottság-vezető által koordinált módon – bűnügyi technikus munkát lát el; gondoskodik a tárgyi bizonyítékok felkutatásáról és további vizsgálatra biztosításáról; amennyiben szükséges holttestmozgatással járó tevékenységet is ellát; végrehajtja a vezetője által meghatározott szakmai feladatokat, illetve megszervezi azok teljesítését; illetőleg az előjárója által meghatározott egyéb feladatot lát el.

[2] A felperes 2021. október 12. napján szolgálati panaszt nyújtott be a szolgálati előjárónál, mely szerint 2018. október 1. és 2021. október 12. napja között bűnügyi technikus beosztásába nem tartozóan rendszeresen egyéb feladatokat látott el előjárói utasításra: bűnügyekben nyomozói munkát végzett (adatgyűjtés, tanúk és gyanúsítottak kihallgatása, házkutatás lefoglalás, szakértő kirendelés), körözési feladatokat látott el; portyaszolgálatokban és megfigyelésekben vett részt; panaszokat és feljelentéseket vett fel; szemlebizottságot vezetett. E többletfeladat- ellátás vonatkozásában az illetményalap 100 %-ának megfelelő megbízási díjat és középídtől számított késedelmi kamatot igényelt. Az előjáró a panaszban foglaltaknak nem adott helyt, azt felterjesztette szervezeti vezetőhöz, aki a 2021. december 6. napján kelt 01000-101/5539-5/2011.szü. határozatával a szolgálati panaszt a 2018. október 1. és 2020. március 16. napja közötti időszak esetében indokolás nélkül, míg a 2020. március 17. és 2021. október 12. napjáig terjedő időszak esetében megalapozatlanság okán elutasította. Megállapította, hogy felperes azonos tartalmú szolgálati panaszt a 2018. február 1. és 2020. március 16. közötti időszak vonatkozásában már benyújtott (továbbiakban: első szolgálati panasz), melyet a 2020. május 4. napján kelt 0100-101/1793-7/2020.szü. számú határozattal az előjáró elutasított, mely ellen felperes jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő, így ebben a részében az igény elbíráltnak minősül. Az elbírálással nem érintett, 2020. március 17. és 2021. október 12. napja közötti időszak vonatkozásában a szemlebizottság-vezetői feladatok a munkaköri leírás tartalma, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdése és a 2020. november 26. napjáig hatályos, a büntető eljárások keretében lefolytatandó szemlék végrehajtásáról és a bűnügyi technikai tevékenység egységes szabályozásáról szóló 13/2012. (VII. 30) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) 2. pont c) alpontja figyelembevételével nem tekinthetők többletfeladatnak; míg a szolgálati panaszban hivatkozott nyomozói munka (adatgyűjtés, tanúk, gyanúsítottak kihallgatása, házkutatás, lefoglalás, szakértő kirendelés) és a panaszok, feljelentések felvétele végrehajtására csupán eseti jelleggel, felperes szolgálati idejének töredékében került sor. A parancsnoki kivizsgálás szerint felperes akciókban, megfigyelésekben nem vett részt, körözési határozatot nem hozott, komplex körözési tevékenységet nem végzett, közterületen időszakosan a bűncselekmények megelőzése érdekében látott el meghatározott bűnügyi, bűnmegelőzési feladatot, azonban ezek alkalmával jogsértést nem tapasztalt, intézkedést nem kezdeményezett, erről - a panaszban előadottakkal ellentétben - jelentést nem készített, rendészeti, járőrszolgálatot nem látott el.

A kereset és a védírat

[3] A felperes a keresetében alperes kötelezését kérte a 2018. október 1. és 2021. november 31. napja közötti időszak vonatkozásában az illetményalap 75 %-át kitevő, azaz havi bruttó 28.988 forint alapján 1.101.544 forint megbízási díj és annak a Hszt. 163. § (5) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:47. § és 6:48. § szerinti középídőtől, azaz 2020. május 6. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére. Kereseti érvelése szerint szolgálatteljesítési ideje jelentős részében előjárói utasításra rendszeresen a beosztásához nem tartozóan, lényegében négy különböző beosztás feladatait látta el: bűnügyekben nyomozói munkát végzett (iratgyűjtés, tanúk és gyanúsítottak kihallgatása, házkutatás, lefoglalás, szakértő kirendelése), körözési feladatokat látott el, portyaszolgálatokban és megfigyelésekben vett részt, panaszokat és feljelentéseket vett fel, továbbá szemlebizottságot vezetett. Olyan többletfeladatokat látott el, amely a bűnügyi technikus beosztását meghaladja, így az illetményalap 75 %-os mértékének, azaz havi bruttó 28.988 forint összegű megbízási díjnak az érvényesítése e többletfeladatokkal, többletteleherrel arányos. Amennyiben jogi norma (ORFK utasítás) adott munkakörre nézve kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, a munkáltatónak ehhez kell igazodnia a munkaköri leírás elkészítésekor, az abban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők (Kúria Mfv.I.10.751/2016/4.), a többletfeladat-ellátásért ellentételezést (megbízási díjat) kell fizetni. A munkáltató csak egy adott beosztáson belül határozhatja meg a munkaköri feladatokat, a jogszabály által szabályozott besoroláshoz és illetményhez kötve van. Megilleti a megbízási díj az ORFK utasítás 2017. november 19-i hatályú módosítását követő időszakra is (Kúria Kf.VIII.39.863/2021/4., Kf.VIII.39.912/2021/4.).

[4] A kifogásolt tevékenységek átlagos összidőtartalmára vonatkozó 25 %-os szolgálatteljesítési időre előterjesztett alperesi nyilatkozatot és kimutatást elfogadta, továbbá a keresettel érvényesített első szolgálati panasz tekintetében akként érvelt, hogy amennyiben azonos tartalmú szolgálati panasz benyújtására kerül sor, akkor az indokolás nélküli elutasítás lehetősége az alperes részéről fennáll, azonban e tény az érdemi kérdésben elutasításra nem vezethet, figyelemmel, hogy sem a Hszt., sem a Kp. nem tiltja, hogy újabb szolgálati panaszt terjesszen elő az elmaradt illetményre az elévüléssel nem érintett időszakra.

[5] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte, állította, hogy a kereset csak a 2020. március 17. és 2021. október 12. napja közötti időszak vonatkozásában vizsgálható érdemben, mert az ezt megelőző időszakra vonatkozó felperesi igényt korábban már elbírálta az ORFK utasítás 2. pont c) és e) alpontja, 10., 11, 20. pontja és felperes munkaköri leírása alapján. Elsődleges álláspontja szerint az igény alaptalan, mert a szemlebizottság-vezető, mint feladat jelenik meg, és nem, mint munkakör, amit felperes többletként ellátna, másrészt a felperes rendelkezik az ellátáshoz szükséges szakismerettel, bűnügyi technikus végzettséggel az általános közép fokú rendőri végzettség mellett, és a peresített feladatellátáshoz külön képzés, illetve szaktanfolyam nem kapcsolódik, mert szemlebizottság - vezetőként ugyanazon technikus és adminisztrációs munkát kell ellátni, mint a bűnügy technikus beosztásban. E tényt alátámasztja, hogy azokban az esetekben, amikor a bizottság két technikus szaktanfolyamot végzett kollégából áll össze, önkéntesen eldönthetik, hogy melyikük vállalja a bizottság-vezetői feladatokat. A keresetben hivatkozott nyomozói munka (adatgyűjtés,

tanúk és gyanúsítottak kihallgatása, házkutatás, lefoglalás, szakértő kirendelése) és a panaszok, feljelentések felvétele eseti jelleggel felperes szolgálati idejének töredékében történt. A felperes bűnügyi akciókban, megfigyelésekben nem vett részt, körözési határozatot nem hozott, komplex körözési tevékenységet nem végzett, közterületen időszakosan a bűncselekmények megelőzése érdekében látott el meghatározott bűnügyi, bűnmegelőzési feladatot, azonban ezek alkalmával jogsértést nem tapasztalt, intézkedést nem kezdeményezett, erről jelentést nem készített, rendészeti járőrszolgálatot nem látott el, így megbízási díjra nem jogosult. A kereset jogalapjának elfogadása esetére az általánosan követett gyakorlatnak megfelelően 50 %-ban, azaz 364.875 forintban találta elfogadhatónak a felperesi igényt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek megbízási díj jogcímén 594.254 forintot és ezen tőkeösszeg után 2021. február 1. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 14.752 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában elsőként azt emelte ki, hogy a felek között a tényállás nem volt vitatott, felperes elfogadta az alperes 2022. június 8. napján csatolt kimutatását, az abban foglalt feladatellátást, miszerint átlagosan a szolgálati idejének 25 %-át tette ki, ezért a jogkérdésre tekintettel a tényállás tisztázását szolgáló további bizonyítási indítványokat mellőzte. Megállapítása szerint a felek között az sem volt vitatott, hogy a felperes első és második szolgálati panaszában a 2018. október 1. és 2020. március 16. napja közötti időszak tekintetében azonos tartalmú szolgálati panaszt terjesztett elő és mivel felperes első szolgálati panaszát az alperes elutasította, ezért második szolgálati panasz azon részét, amely azonos volt az első szolgálati panasszal az előljáró indokolás nélkül elutasította. E körben a Kúria Kf.VII.39.026/2021/4. és Kf.VII.40.267/2020/5. számú ítéleteire figyelemmel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az újabb szolgálati panasz valóban azonos tartalmú volt a korábbival, azaz a munkáltató helyesen alkalmazta a Hszt. 268. § (3) bekezdését, felperes szolgálati panaszát indokolás nélkül elutasító rész tekintetében a határozat jogszerű, mely kizárja, hogy a bíróság a 2018. október 1. – 2020. március 16. napja közötti időszakra vonatkozó megbízási díj iránti felperesi igényt érdemben vizsgálja, ezért az ezen időszakra ismételt előterjesztett igényt a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.

[7] A 2020. március 17. és 2021. november 31. napja közötti időszakra vonatkozó megbízási díj igény kapcsán az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a szemlebizottság-vezetői feladatellátás nem tartozott felperes beosztásába, az a bűnügyi technikus munkától minőségét és felelősségi körét illetően is eltérő munkafeladat, mely felperes számára többletfeladatot, többletfelelősséget jelentett; a technikus munkakörhöz képest a bizottságvezetői feladat többletfeladat (Kúria, Mfv.II.10.625/2012/4., Mfv.II.10.597/2011/4.). Alperes helytelenül hivatkozott az ORFK utasítás 6/A. pontjára, mely szerint a szemlebizottság vezetője a rendőrség hivatásos állományú tagja, akit munkaköri leírásában az utasításban a bizottságvezető számára meghatározott feladatot bűnügyi szolgálati ág feladatrendszeréhez kapcsolódó más tevékenységek melletti ellátására felhatalmazta. A Kúria az Mfv.II.10.179/2011/4. számú döntésében azt is kimondta, hogy a munkaköri leírások kiegészítésével az új, más beosztáshoz kapcsolódó feladatok nem lesznek adott munkakörbe tartozók és nem minősülnek a kinevezés közös megegyezéssel történő módosításának sem.

Felperes beosztásához kell meghatározni a ténylegesen végzett feladatokat és az nem fedhet le több másik beosztást. Az alperes szabadon csak egy adott beosztáson (munkakörön) belül határozhatja meg a felperesi munkaköri feladatokat a jogszabály által szabályozott besoroláshoz és illetményhez kötve van (Kúria, Mfv.II.10.179/2011/4.). Az ORFK utasítás hatályon kívül helyezését követő időszaktól a szemlebizottság-vezetői és bűnügyi technikai feladatok ellátási körében változás nem történt, így nem eredményezi azt, hogy a hatályon kívül helyezést követő időre ne kellene figyelembe venni a technikai és a szemlebizottság-vezetői feladatellátás eltérő jellegét és felelősségét.

[8] A felperes által ellátott nyomozói és járőrfeladatok kapcsán az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI.16) BM rendelet (továbbiakban: BMr.) 2. melléklete szerint a helyi szervnél eltérő besorolási osztályba tartozik a körzeti megbízott (32. sor), a nyomozó (33. sor), a technikus (34. sor), illetve a C besorolású osztályba tartozó járőrparancsnok (39. sor), a B sorolási osztályba tartozó járőrvezető (44. sor), az A besorolási osztályba tartozó fogdaőr (48. sor), kísézőőr (50. sor), járőr (49. sor) és járőrtárs (55. sor), melyek más-más munkakört és az ahhoz rendelt más-más feladatkört, felelősséget tételeznek. A következőes bírói gyakorlat szerint a munkakört kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alaptól eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör akár átmeneti, akár tartós feladatainak ellátását (Kúria Mfv.II.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4.). A nyomozói és járőr feladatellátás nem tartozik a technikus beosztás feladataihoz, nem képezi felperes munkaköri kötelezettségét, így felperes 2020. március 17-től 2021. november 31. napjáig megbízási díjra jogosult, melynek mértékét a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglaltak szerint mérlegelési jogkörben felperes által ellátott bűnügyi technikai beosztáshoz nem tartozó feladatok mennyisége, típusa és a többes feladatellátás alapján a rendvédelmi illetményalap 75 %-ában meghatározott mértékben tartotta indokoltnak.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[9] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Állította, hogy az elsőfokú ítélet megsértette a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontját, (5) és (6) bekezdését. Az ORFK utasítás 6/A. pontja alapján a szemlebizottság -vezetői feladatok nem tartoznak meghatározott nevesített beosztáshoz, azt a hivatásos állomány bármely tagja elláthatja. E tényt igazolja felperes munkaköri leírásának IV. Fejezet A. 3. pont c.), p.) alpontja is, ekként állományán belül nincs külön szemlebizottság vezetői beosztás, a szemlebizottság vezető, mint feladat, nem mint munkakör jelenik meg. Felperes által végzett szemlebizottság vezetői feladat, melynek ellátásához rendelkezik a szükséges szakismerettel, nem minősül a kinevezéstől eltérő olyan többletfeladatnak, amely a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díjra való igényt megalapozná. Másrészt felperes által ténylegesen végrehajtott feladatok nem jelenthetnek jelentős többletterhelést, hiszen szakmai felkészültsége, emberi, szakmai tapasztalatai egyértelműen alkalmassá tették arra, hogy a kapitányságvezető utasításából eredő eseti jellegű feladatokat ellássa, így az ítéletben foglalt időszakban felperes egyik évben sem végzett 30 napot meghaladóan az eredeti beosztása mellett többletfeladatot, ezért díjazásra nem jogosult. A Fővárosi Ítéltábla eltérő álláspontja esetén a megbízási díj összege az általánosan követett gyakorlatnak

megfelelően csakis a rendvédelmi illetményalap 50%-ában (19.325 forint/hó) lenne elfogadható, figyelemmel a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr2.) 10. § (2) bekezdésére, illetőleg arra, hogy felperes kizárólag a munkaköri leírásában, valamint beosztásában meghatározott feladatokat látta el.

[10] A felperes az ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes ténybeli és jogi indokai alapján. Azzal érvelt, hogy az ORFK utasítás kimerítően tartalmazza a bűnügyi technikus feladatait, ezek között a perben hivatkozott feladatai nem szerepelnek, ezért ellátásukért az ORFK utasítás 6/D. pontjának beiktatását követő időszakra is megbízási díjra jogosult. A szerteágazó feladatok jellege (szemlebizottság vezető, nyomozó, járőr, körözési előadó) és a szolgálatteljesítési idő negyed részét kitevő eltérő feladatokra tekintettel az illetményalap 75%-os mértékben meghatározott megbízási díj nem minősül eltúlzottnak. A BMr. 2. sz. melléklete alapján nem vitatható, hogy a bűnügyi technikus, a nyomozó és a vizsgáló különböző önálló beosztások, melyek eltérő munkaköri feladatokat feltételeznek, és a 9. sz. melléklet alapján az sem vitatható, hogy a bűnügyi technikus, illetve nyomozói, vizsgálói beosztás betöltéséhez különböző szaktanfolyam szükséges.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[11] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – kisebb részben alapos, nagyobb részben alaptalan.

[12] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján - a hivatalból is vizsgálendő körön kívül - a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között, a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-ának megfelelően tárgyaláson kívül eljárva bírálta felül.

[13] A Fővárosi Ítéltábla előjáróban rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Kúria által kimunkált joggyakorlatot (Kf.VII.39.026/2021/4., Kf.VII.40.267/2020/5.), melynek megfelelően a Hszt. az ismételt igényérvényesítést a 268. § (3) bekezdésében annyiban korlátozza, hogy az előjáró parancsnok a korábban már elbírált panasszal azonos tartalmú panaszt, vagy a már elbírált részét indokolás nélkül elutasítja. A Hszt. 268. § (3) bekezdése nem képezi akadályát annak, hogy a hivatásos állomány tagja ugyanazon időszakra ugyanazokkal az indokokkal egy korábbival egyező tartalmú szolgálati panaszt terjesszen elő, mint ahogyan annak sem, hogy e szolgálati panasz elutasítása esetén a Hszt. 270. § (1) bekezdése alapján bírósághoz forduljon. Ilyen esetben a bíróság – a kereseti kérelemhez és ellenkérelemhez igazodóan – mindenekelőtt azt vizsgálja, hogy az újabb szolgálati panasz valóban azonos tartalmú-e a korábbival, azaz a munkáltató helyesen alkalmazta-e a Hszt. 268. § (3) bekezdését. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a 2018. október 1. és 2020. március 16. napja közötti időszak tekintetében azonos tartalmú szolgálati panaszra tekintettel ezen időszakra ismételten előterjesztett

felperesi megbízási díj iránti igényt a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította. Tévedett azonban, amikor nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a második szolgálati panasszal érintett 2020. március 17. és 2021. október 12. napja közötti időszakhoz képest a kereset a 2021. október 13. és 2021. november 31. napja közötti időszakot is felölelte, így elmulasztotta hivatalból vizsgálni a 2021. október 13. napjától 2021. november 31. napjáig terjedő időszak tekintetében a kereset jogszerű előterjeszthetőségét. A bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia, hogy az igényérvényesítés a külön jogszabályban meghatározott határidőn belül, illetve a külön jogszabályban meghatározott rendben történt-e meg. A keresetlevél kapcsán – a Hszt. 270. §-a alapján – az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy a felperes keresetével ezen időszak vonatkozásában közvetlenül fordulhatott-e a bírósághoz, mielőtt szolgálati panaszát a munkáltatója elbírálta. A keresetváltoztatás nem zárja ki, hogy a fél a keresetét felemelje vagy leszállítsa, az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követeléseknek, illetve járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjessze vagy a kereseti kérelmek valamelyikétől elálljon [Kp. 43. § (2) bekezdés]. A perbeli esetben ez azt jelenti, hogy a felperes a panaszt elutasító határozat rendelkezéseivel érintett körben a megbízási díj igényét felemelheti vagy leszállíthatja, illetve az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követeléseknek, illetve járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjesztheti. Nem irányulhat azonban a kereset/keresetváltoztatás olyan megbízási díjra, amelyet a felperes a panaszeljárás keretében nem igényelt és az alperes a panaszeljárásban nem bíralt el. Eltérő értelmezés esetén az igényérvényesítés (a panaszeljárás) Hszt.-ben rögzített szabályai sérülnének, a bíróság elvonná a munkáltatónak a panasz elbírálására vonatkozó, a törvényben biztosított jogosultságát (és kötelezettségét). Az igényérvényesítés törvényes rendjére vonatkozó szabályok megtartása célszerűségi, észszerűségi, pergazdaságossági szempontokra tekintettel nem mellőzhető. Az a körülmény, hogy a felperes panaszában a megbízási díj iránti igényét milyen módon határozza meg, az igényérvényesítés törvényes rendjét nem változtatja meg. Az igényérvényesítés rendje nem függhet attól, hogy a panaszos csak az igényérvényesítés kezdő időpontját határozza meg, illetve a „véghatáridőt” megjelöli-e vagy sem a panaszában. Ha és amennyiben a panaszban megjelölték az igényérvényesítés (időszak) véghatáridejét, úgy a kereseti igény is eddig terjedhet. Ebből a szempontból annak sincs jelentősége, hogy az „új igény” a panasszal érvényesített követeléssel azonos tényeken és jogszabályi rendelkezéseken alapul és a peres eljárás időtartama alatt lejárt követeléssé vált. A munkáltatónak kell a lefedett időszak/határozata meghozatalát követő időszakra vonatkozó megbízási díj iránti panaszt is elbírálni, keresettel/keresetváltoztatással a közigazgatás perben a munkáltató döntése (a közigazgatási cselekmény) nem váltható ki. A felperes – mivel a határozatban foglaltakkal nem értett egyet – a szolgálati panasszal érvényesített követelése tárgyában a 2020. március 17. és 2021. október 12. közötti időre terjeszthette volna elő jogszerűen keresetét a bíróságnál. A Hszt. 270. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a hivatásos állomány tagja akkor fordulhat a bírósághoz, ha a szolgálati panaszát, az elsőfokú határozat elleni panaszát vagy fellebbezését elutasították. A bírósághoz közvetlenül akkor fordulhat – a (2) bekezdés értelmében – ha a törvény a rendvédelmi szerven belüli eljárásról nem rendelkezik (Kúria Kpkf.VII.40.149/2021/2., Fővárosi Ítéltábla 1.Kpkf.750.054/2022/2.). A Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja alapján a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes anélkül indít pert, hogy bármely fél a vitatott tevékenységgel szemben jogszabály által biztosított közigazgatási jogorvoslatot kimerítette volna, vagy a pert más közigazgatási eljárásnak kell megelőznie, illetve a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a bíróság az eljárást bármely szakaszában megszünteti, ha a 48. § (1) bekezdés a) - i) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának lett volna helye. Mivel a kereset csak a 2020. március 17. és 2021. október 12. közötti időszak vonatkozásában vizsgálható érdemben, a Fővárosi Ítéltábla a 2021.

október 13. napjától 2021. november 31. napjáig terjedő időszak tekintetében az elsőfokú eljárást hivatalból megszüntette.

[14] Az alperes fellebbezését a másodfokú bíróság a továbbiakban az eljárásmegszüntetéssel nem érintett körben vizsgálta. Az alperes a fellebbezésében állította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontját, (5) és (6) bekezdését, mivel felperes kizárólag a munkaköri leírásában, valamint beosztásában meghatározott feladatokat látta el, így megbízási díjra nem jogosult, Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla e jogszabályi rendelkezések értelmezése helytállóságát és alkalmazása jogszerűségét vizsgálhatta. Az alperes azt nem vitatta, hogy a felperes az általa részletezett feladatellátást valóban elvégezte, az egyes tevékenységek átlagos időtartamát a kapitányságvezető átlagosan felperes szolgálatteljesítési idejének 25%-ában határozta meg, melyet a felperes elfogadott, így kizárólag a megbízási díj jogalapja és összecszerúsége jogkérdésként merült fel.

[15] A felperes a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján terjesztette elő megbízási díj iránti igényét, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta, hogy a felperes bűnügyi technikai beosztásához képest a szemlebizottság vezetői feladatellátás többletfeladatot jelentett-e. Az elsőfokú bíróság az ORFK utasítás 6/A. pontjában foglaltakat a fellebbezés érvelésével szemben helytállóan értelmezte: a 2020. november 26. napjáig hatályos ORFK utasítás 6/A. pontja alapján szemlebizottság vezetőjeként a rendőrség hivatásos állományának az a tagja járhat el, akinek a munkaköri leírása kifejezetten tartalmazta az utasításban a bizottságvezető számára meghatározott feladatokat, vagyis a munkaköri leírásban a munkáltatónak rögzíteni (felsorolni) volt szükséges a bizottságvezetői feladatokat, ezzel adta meg a felhatalmazást a feladatok végzésére. A munkaköri leírásnak az a rendelkezése, mely szerint „végrehajtja a hatáskörébe tartozó, illetve vezetője által meghatározott szolgálati ügyekben a feladatokat, nyomozási cselekményeket folytat le az osztály hatáskörébe tartozó esetekben, valamint egyéb események helyszínén, ha arra vezetőjétől utasítást kap”, illetőleg „előljárója által meghatározott egyéb feladatot lát el” (IV. Fejezet A 3. pont c), p) alpontok) az ORFK utasításban előírt követelményeknek nem felel meg, mivel kifejezetten nem határozza meg a szemlebizottság vezetői feladatokat. Ennélfogva az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy a szemlebizottság vezetői tevékenység nem tartozott felperes beosztásába, minőségét és felelősségi körét illetően is eltérő munkafeladat végrehajtását jelentette; az alperes a fellebbezésében ily módon alaptalanul hivatkozott felperes munkaköri leírásában, beosztásában meghatározott feladatellátásra, amit tévesen nem értékelt többletfeladatként.

[16] A megbízási díjra való jogosultság megállapítása vonatkozásában nem annak van jelentősége, hogy a szemlebizottság-vezető feladat önálló beosztásként létezik-e, hanem annak, hogy a szemlebizottság vezetése többlettevékenység ellátását és kontroll hiányában többletfelelősséget keletkeztetett az eredeti beosztáshoz tartozó feladat ellátása mellett (Kúria Mfv.II.10.623/2015/4.). A szemlebizottság vezetésére felperes nem rendelkezett a munkaköri leírásban rögzített módon felhatalmazással, viszont viselte az ORFK utasítás I/2. pont 8. alpont szerinti felelősséget. Az ORFK utasítás rendelkezéseiből egyértelműen kitűnik, hogy a szemlebizottság vezető tevékenység, annak természete és a tényleges feladatok alapján nagyobb felelősséggel jár, mint a bűnügyi technikai beosztás. Alperes azon érvelése, hogy a szemlebizottság vezetői feladatok végzése nem eredményezett felperesnek többletfeladatot, megalapozatlan, hiszen a perben nem vitatta a kifogásolt tevékenységeket és azok össz-időtartamára vonatkozóan is úgy nyilatkozott, hogy átlagosan a szolgálatteljesítési időnek 25%-át teszik ki. Az ORFK utasítás 6. pontja kifejezetten szétválasztotta a szemlebizottságban tevékenykedő bizottságvezetőt és a bűnügyi technikust, és részletezte, hogy mi tartozik a hivatásos állomány tagjának feladatai közé akkor, amikor a

szemlebizottság vezetőjeként jár el, és mi akkor, ha bűnügyi technikai tevékenységet végez, ezért nem lehet a bűnügyi technikai munkakör részének tekinteni az ORFK utasításban sem a szemlebizottság vezetője részére előírt feladatokat. E körülményen az ORFK utasítás 2020. november 27. napján történő hatályon kívül helyezése sem változtatott, mivel a munkaköri feladatok felsorolását tartalmazó közjogi szervezetszabályozó eszköz csupán megkönnyíti az adott munkakörbe tartozó feladatok beazonosítását, azonban a szabályozás hiánya még nem eredményezi azt, hogy a munkáltató a munkaköri leírásban az adott beosztáshoz nem tartozó, rendszeresen ellátandó feladatokat is a beosztás részeként rögzíthet (Kúria Kf.III.45.173/2021/4.).

[17] A Kúria a Kf.III.39.472/2021/5. számú döntése [26] pontjában rámutatott, a bűnügyi technikai beosztás feladatainak feltárásához az ORFK utasítás bűnügyi technikusokra vonatkozó rendelkezései irányadók, amely a büntetőeljárás jog keretei között a helyszínen lefolytatandó szemle egységes elvek alapján történő szakszerű végrehajtása érdekében részletesen tartalmazza – egyebek mellett – a bűnügyi technikusok jogait és kötelezettségeit, és kijelöli azokat a feladatokat, amelyeket az adott beosztáshoz tartozónak lehet tekinteni. Az ORFK utasítás később hatályba lépett 6/D. pontja e feladatokat nem bővítette, csupán azt mondta ki, hogy amennyiben a technikus beosztásba kinevezett személy feladatellátása során a munkaköri leírása alapján a bűnügyi szolgálati ág feladatrendszeréhez kapcsolódó más tevékenységet is végez, a bűnügyi technikai feladatok ellátásának elsődlegességét kell biztosítani. Mindebből azonban – amint arra a Kúria Kf.III.39.053/2021/8. számú döntésében kimondta – csak az következik, hogy a bűnügyi technikus, ugyanúgy, mint a hivatásos állomány más beosztású tagja, láthat el egyéb feladatokat is; ilyen esetben azonban a bűnügyi technikai feladatok felmerülésekor ezeket az alapfeladatokat kell mindenekelőtt elvégezni. Ennél fogva továbbra is irányadó a Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú ítéletének azon elvi megállapítása, mely szerint a munkáltatónak az ORFK utasításban meghatározott feladatokhoz kell igazodnia a munkaköri leírás elkészítésekor, az abban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők.

[18] A kialakult bírói gyakorlat egységes abban, hogy a munkaköri leírás nem tartalmazhat a kinevezésben meghatározott beosztáshoz nem tartozó általánosan ellátandó feladatot, mint a beosztás részét. Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja hosszabb időszakon át rendszeresen a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, az többletszolgálatnak minősül, és annak ellentételezésére jogosult (BH2018. 259.). A hivatásos szolgálati jogviszonyban - egyezően más alá- és fölérendeltségen alapuló foglalkoztatási jogviszonnyal - a munkáltató utasítási joga nem korlátlan, és csak olyan feladatot határozhat meg egy adott munkakörhöz rendelt, amely a munkakör keretei közé tartozik. A munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség (Kúria Kfv.VII.37.193/2020/8.).

[19] A szemlebizottság vezetői feladatok rendszeres többletfeladatként, többletfelelősséggel, a kinevezés szerinti beosztáshoz tartozó feladatok ellátása mellett történő elvégzése megalapozta a megbízási díj iránti igényt. Az ORFK utasítás részletezően adja elő a szemlebizottság vezető jogosultságait, kötelezettségeit, és határozza meg azt a komplex feladatellátást, amelyet a szemlebizottság vezető irányító, koordináló és jelentős felelősséggel járó tevékenységei jelentenek. Az ORFK utasítás, sem annak módosítása vagy hatályon kívül helyezése nem adhatott általános és korlátlan felhatalmazást a munkáltató számára, hogy a bűnügyi szolgálati ágon belül bármely feladatellátást a bűnügyi technikus beosztáshoz tartozó feladatként végeztesen el. Így a szemlebizottság feladatkörét a bűnügyi technikus felperes a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatként, mint többletfeladatot láthatta el, ezért az alperes megbízási díj fizetésére köteles a Hszt. 71. § (5) bekezdése szerint.

[20] Mindezek alapján a felperes bűnügyi technikus beosztása mellett többletfeladatokat látott el többletfelelősséggel, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította

meg a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése alapján, hogy megbízási díjra jogosult. Az alperes a fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott a Hszt. 71. § (6) bekezdésének sérelmére is, az abban meghatározott szabály arra az esetre vonatkozik, ha a megbízást a hivatásos állomány tagja 30 napon túl is ellátja, és azt írja elő, hogy ilyenkor a díjazás a megbízás első napától visszamenőlegesen jár. Nem tartalmaz ugyanakkor arra vonatkozó feltételt, hogy a megbízási díj csak többletfeladat egybefüggő, 30 napos időtartamon keresztül történő teljesítése esetén illeti meg a hivatásos állomány tagját (Kúria Kf.III.39.019/2021/5.).

[21] Az irányadó ítélkezési gyakorlat alapján a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, hogy az eredeti munkakör mellett ellátott többletfeladatokra tekintettel a megbízási díjat milyen mértékben határozza meg (Kúria Kf.VII.39.246/2020/4.). Ha a munkáltató a többletszolgálat ellátásáért nem határoz meg díjazást, az azzal összefüggésben indított perben a megbízási díj mértékének a megállapítása a jogszabály által meghatározott keretek között az eset valamennyi körülményének mérlegelésével a bíróság feladata. A perbeli esetben a felperes a rendvédelmi illetményalap 75%-áig terjedő megbízási díjra tartott igényt, mely az elvégzett többletfeladatokra tekintettel nem eltúlzott, továbbá a megítélt megbízási díj összege tekintetében az alperes sem fejtette ki fellebbezésében a jogalap vitatásán túlmutató elkülönült érvekkel, hogy az miért csak a rendvédelmi illetményalap (19.325 forint/hó) 50%-ában lenne elfogadható. A jogalkotó a bírósági gyakorlatra bízta, hogy adott megbízási díj kellő ellentételezés-e a többletfeladat ellátásnak a rendelkezésre álló %-os keretben. Ebben a körben, mint mérlegelésen alapuló döntésnek a jogellenessége csak akkor vitatható, amennyiben az törvénysértő (kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredménye), az alperes fellebbezése azonban erre vonatkozó érvelést nem tartalmaz.

[22] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Kp. 109. § (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az eljárás megszüntetésével érintett 2021. október 13. és 2021. november 31.-ig terjedő időszak figyelmen kívül hagyásával 2020. március 17. és 2021. október 12. napja közötti időszak (18 hónap és 27 nap) figyelembevételével mindösszesen 46.000 forinttal a megbízási díjat leszállította, mely a késedelmi kamat középidejének számítását is érintette, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[23] A nagyobbbrészt pervesztes alperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó, polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján köteles a pernyertesség-pervesztesség arányához igazodó és a jogi képviselő által kifejtett érdemi munkával arányosan számított, a pernyertes felperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére. A kisebb részben pernyertes alperes a másodfokú eljárásban a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81., 82. és 83. §-ai alapján megfelelő felszámítás és igazolás hiányában perköltséget nem érvényesíthetett, ezért arról a Fővárosi Ítéltáblának rendelkeznie nem kellett.

[24] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes, továbbá a munkavállalói költségkedvezményről szóló 73/2009. (XII. 22.) IRM rendelet 1. §-a alapján a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre tekintettel a fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 96. § (1) bekezdés b) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[25] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. március 22.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró